

Reportage 'Gigastal'

Ruim 1 miljoen kippen op de lopende band naar de slachterij

In Limburg komt het grootste pluimveebedrijf van Nederland. Een exces in de intensieve veehouderij of duurzaam en diervriendelijk? Vandaag buigt de Raad van State zich erover.

Van onze verslaggever
Peter de Graaf

GRUBBENVORST Wakker Dier en andere actiegroepen noemen het 'een gigastal', vijf maal groter nog dan een megastal, en 'een nieuwe schandaal voor de veesector': 1,1 miljoen kippen op één locatie langs de A73 in Grubbenvorst. Maar ondanks alle tegenwind, de publieke opinie en zelfs de politiek die tegen schaalvergroting is, gelooft pluimveehouder Marcel Kuijpers heilig in wat hij noemt 'een uniek en innovatief bedrijf'. Sterker nog, hij beweert vol overtuiging: 'Wat ik doe, is kleinschalig, duurzaam en diervriendelijk'. Het is niet eens bedoeld als provocatie, hij meent het: ledereen is gefixeerd op de aantallen, zegt Kuijpers. Maar dat is maar één kant van het verhaal. 'Durf eens om het onderwerp heen te draaien en bekijk het van alle kanten'. Bovendien, het maakt kippen niet uit of ze met tien duizend of een miljoen bij elkaar zitten, zegt hij: 'Dieren kunnen niet tellen.'

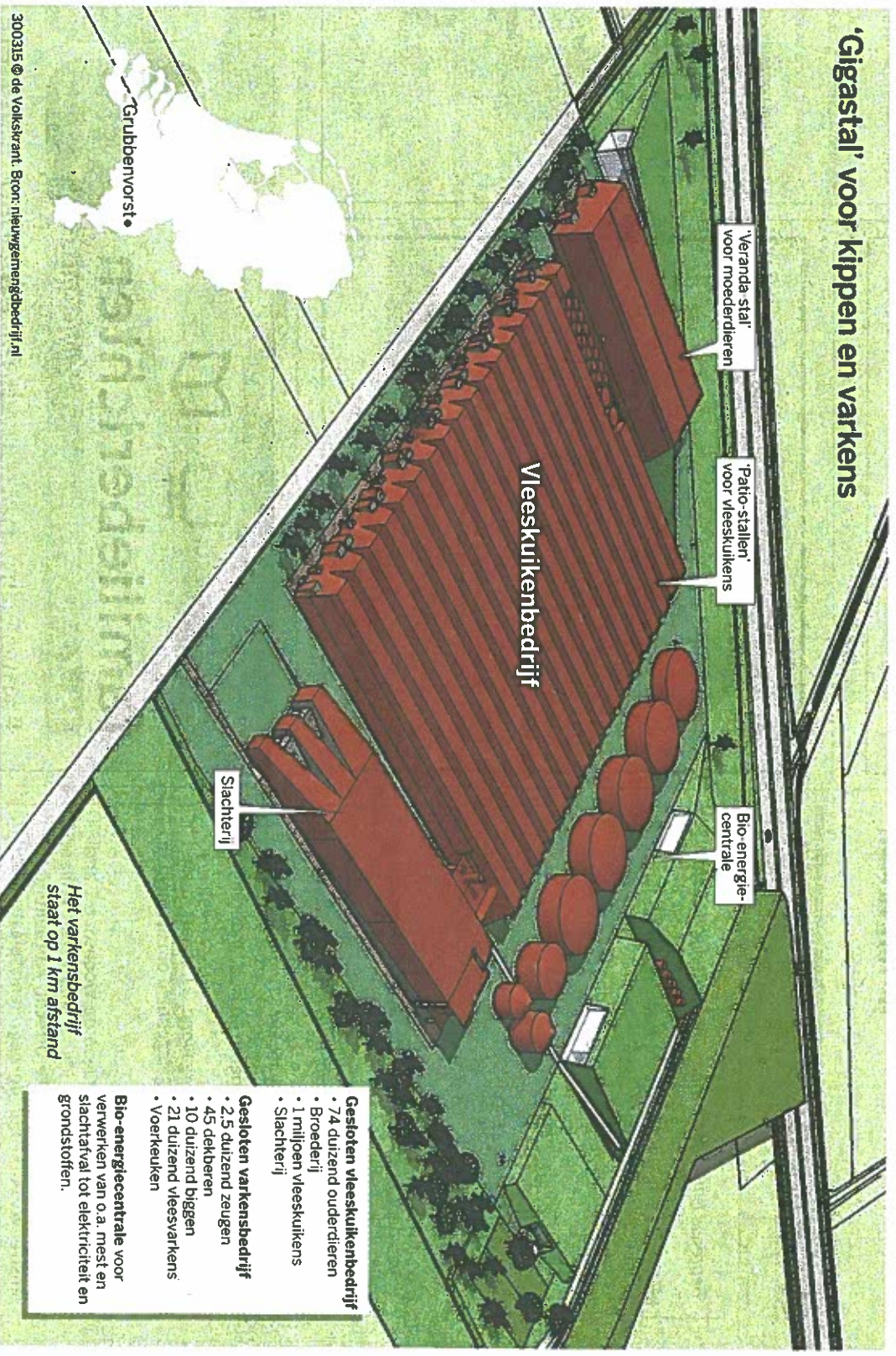
Het wordt de grootste kippenstal van Nederland. Maar er is meer: er komt ook een slachterij en bio-energiecentrale naast te staan. Bovendien komt er een kilometer verderop een varkensbedrijf met bijna 35 duizend varkens, waarvan de mest door leidingen eveneens naar de bio-energiecentrale wordt vervoerd.

De ondernemers hebben zich gebundeld in Nieuw Gemengd Bedrijf (NGB). 'Door deze samenwerking wordt het mogelijk kringlopen te sluiten, dierenwelzijn te verbeteren, transport te reduceren, milieuwinst te behalen, grond efficiënter te gebruiken en economisch een beter rendement te behalen', aldus NGB-projectleider Ruud Porhoven.

Aanvankelijk zouden ook een charnigpionteler en glastuinbouw ermee doen, maar die zijn in de loop van het lange en moeizame vergunningtraject - het plan is al tien jaar oud - afgehaakt. Vandaag vindt de zoveelste bezwaarprocedure in een zitting voor de Raad van State plaats: Wakker Dier, actiegroep Behoud de Parel en omwonenden vechten de milieuvergunning van het varkensbedrijf aan. Ook tegen de vergunning van het kippenbedrijf met slachterij en bio-energiecentrale hebben de tegenstanders beroep aangekend.

'Er wordt over ons bedrijf veel onzin verteld', vindt Kuijpers. 'Iedereen huilt met de wolven mee. Niemand lijkt zich echt in het onderwerp te willen verdiepen. Onlangs sprak ik op een regionale D66-bijeenkomst. Goh, wat een goed plan, zelden ze. Maar in de Tweede Kamer maakt Gerard Schouw er weer geen haak van. De onderbuik regert.'

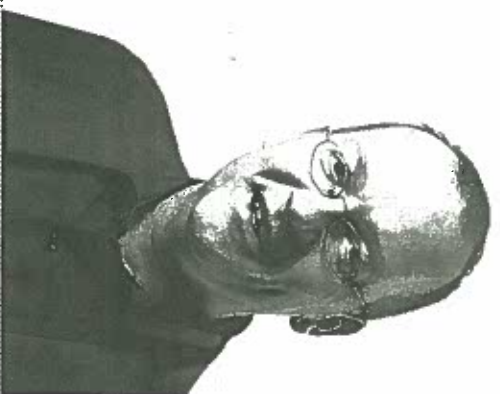
Geen gesleep
De belangrijkste innovatie in het nieuwe kippenbedrijf is, aldus Kuijpers, dat het transport met vrachtwagens, het 'gesleep met dieren', helemaal wegvalt. Want naast de stal komt een eigen slachterij te staan. De slachterijpe kippen worden op lopende banden linea recta naar de slachterij vervoerd. 'Ze hebben geen stress van het gevangen worden en het vrachtwagenvervoer. Die lopende band gaat ander-

300315 © de Volkskrant. Bron: nieuwsgemengdbedrijf.nl

“Iedereen is gefixeerd op de aantallen, maar dieren kunnen niet tellen

Marcel Kuijpers pluimveehouder

halve meter per minuut. De kippen worden eerst met CO₂ verdoofd en daarna geslacht.

Ook de aanvoer van eendagskuikens uit een broederijbedrijf is niet meer nodig: de eieren liggen al in de stal, de kuikens kruipe eruit en kunnen meteen eten en drinken. 'Die kippen hebben een hogere weerstand en worden nooit meer ziek', aldus Kuijpers. 'In zo'n gesloten systeem komt ook geen tocht meer in de stal. Daar wordt nul gram antibiotica gebruikt. Dit is een duurzame revolutie.'

Ook het risico op dierziekten wordt volgens Kuijpers geminimaliseerd. De kippen zitten van ei tot kipfiet in een

vergroting', zegt hij. 'Alles ligt op nauwelijks 150 meter van elkaar. Normaal worden dieren over 50 of zelfs 200 kilometer vervoerd, met stress en kans op besmetting. Zo kun je er ook tegen aan kijken.'

Samen met zijn broers Cor en Paul runt hij Kuijpers Kip, een Brabantse familiebedrijf dat tot voor kort meerdere bedrijven had die in de nabijheid van natuurgebieden lagen. In het kader van de reconstructie van het platteland willen ze de bedrijven verplaatsen naar het landbouwwerkterrein in Grubbenvorst.

Die operatie greep Kuijpers aan om samen met andere ondernemers een soort 'agropark' te ontwikkelen, een concept dat ook bedoeld is door de landbouwwerkerij in Wageningen: alle schakels van de veehouderij op één locatie, waardoor transport niet meer nodig is. 'Dit is de toekomst', zegt hij. 'Het is best frustrerend dat er zo veel weerstand is. Maar ik ben ervan overtuigd dat er ooit een kentering zal komen en dat de publieke opinie zal accepteren dat dit het beste is voor dieren mens.'

Want de mensen willen kip eten tegen een betaalbare prijs, aldus Kuijpers. 'Een bijstandsmoeder met drie kinderen kan geen 35 euro per kilo uitgeven.' Het spreekje van kippen in de wei of varkens in de modder moet maar eens worden doorgeprikt, meent hij. Daarmee kan de wereldbevolking niet worden gevoed. Bovendien zijn kippen in de wei slecht voor het milieu, zegt hij. 'Ze eten veel meer voedsel en

- Gesloten vleeskuikenbedrijf**
 - 74 duizend ouderdieren
 - Broederij
 - 1 miljoen vleeskuikens
 - Slachterij
- Gesloten varkensbedrijf**
 - 2,5 duizend zeugen
 - 45 deiberen
 - 10 duizend biggen
 - 21 duizend vleesvarkens
 - Voerkuiken
- Bio-energiecentrale** voor verwerken van o.a. mest en slachtafval tot elektriciteit en grondstoffen.

poepen schadelijke stoffen uit. Mijn kippen zijn duurzamer; ze hebben een lagere ecologische footprint.'

Industrialisering

Wakker Dier vindt het weliswaar positief voor het dierenwelzijn dat de kippen in de stal worden geboren en de kippen niet meer met vrachtwagens worden vervoerd. 'Maar het is gerommel in de marge', zegt Sjoerd van de Wouw. 'Het blijven plofkoppen die in zes weken worden vergemest en op lopende banden naar de slachterij gaan. Extreem intensiever kan niet.'

Volgens hem druist deze 'gigastal' in tegen alle voornemens van de sector en de politiek om de ongebreidelde groei van de intensieve veehouderij een halt toe te roepen. Zelfs staatssecretaris Sharon Dijksma van Economische Zaken zei begin dit jaar 'geen verdere industrialisering van de veehouderij' te willen. Haar voorganger Henk Bleker verklaarde in 2011: 'Excessen, zoals een bedrijf met een miljoen kippen of meer, passen niet bij Nederland.'

Kuijpers zucht als hij met die uitspraken wordt geconfronteerd. 'Wat is nou een plofkip?', vraagt de pluimveehouder. 'We kunnen ook een langzamer groeiend ras nemen. Dan wordt de kip niet na zes weken, maar na zeven of acht weken geslacht. Misschien valt ze dan onder zo'n Beter Leven-keurmerk. Maar maken die twee weken zoveel verschil? Ik zou tegen al die critici willen zeggen: als je tegen vleesproductie voor consumptie bent, eet dan gewoon geen vlees.'